

2019 m. gegužę Flandrijos administracijos Aplinkos, gamtos ir energetikos departamentas (LNE) pradėjo naudoti internetinį įrankį „[Mobiscore](#)“, kuriuo konkrečiam namui ar žemės sklypui suteikiamas „prieinamumo įvertis“. Šis suteikia informacijos potencialiems namo pirkėjams ar nuomininkams apie tai, kaip gerai įvairūs objektai, pavyzdžiui, geležinkelio stotis, autobusų stotelė, mokykla ir pan. - gali būti pasiekti tvarių būdų, pavyzdžiui, pėsčiomis ar dviračiu. Šia priemone departamentas nori didinti piliečių informuotumą apie poveikį judumui, kurį daro gyvenamosios vietos pasirinkimas. Sprendimas pirkti ar nuomotis būstą yra įtakingas momentas, kuriuo galima pasinaudoti ir paskatinti judumo elgsenos pokyčius, pavyzdžiui, susisiekimo priemonių pasirinkimą. Žmonės, norintys persikelti į naują būstą, gali lengvai palyginti skirtingų vietovių pasiekiamumą „Mobiscore“ svetainėje (www.mobiscore.be - tik olandų kalba). Ši priemonė taip pat galėtų tapti naudinga analitine priemone planuojant judumą mieste. Kadangi pagal šią priemonę kiekvienam hektarui (100x100 m) suteikiamas prieinamumo įvertis, žemėlapyje, sudarytame iš skirtingų įverčių funkcinėje miesto zonoje, būtų galima matyti, kuriose zonose prieinamumas yra didelis, o kuriose - mažas. Tai, pavyzdžiui, gali padėti nuspręsti, kuriose vietose reikėtų skubiausiai atnaujinti viešojo transporto ar dviračių jungtis. Be to, jis neabejotinai gali padėti geriau susieti miestų plėtros politiką su judumo planavimu, nes parodys, kur reikėtų plėtoti gyvenamųjų namų, mokyklų ir pan. statybą, kad būtų skatinamos darnios transporto rūšys.

3 skyrius - Praktinė veikla

Šiame skyriuje bus pateikta praktinė veikla, skirta praktiškai pritaikyti ir išbandyti pristatomus įgūdžius. Siūloma veikla leis jums aktyviai dalyvauti pokyčiuose ir praktiškai prisidėti prie permainų siekiant tvaresnių miestų.

3.1. 1 praktinė veikla. Minčių lietus judumo dalijantis transporto priemonėmis klausimu

Veiklos pavadinimas: judumo dalijantis transporto priemonėmis aptarimas

Laikas: 30 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas.

Reikalingos medžiagos: rašiklis, lapai ir stovas

Tikslai:

- Padidinti dalyvių informuotumą apie tai, kokią vietą, atsižvelgiant į jų viziją, jų kasdienybėje ateityje galėtų užimti judumas dalijantis transporto priemonėmis.
- Sukurti alternatyvius darnaus judumo skatinimo scenarijus.

Instrukcijos Žingsnis po žingsnio:

- **1 Žingsnis:** vizualizuokite savo judumo dalijantis transporto priemonėmis idėją

Pirmoje užduotyje dalyvių buvo paprašyta nupiešti arba parašyti, kaip jie įsivaizduoja save ateityje, vystantis judumo dalijantis transporto priemonėmis technologijoms. Dalyviams padalijami lipnūs lapeliai, kurie bus prisegti ant sienų, kad dalyviai galėtų juos kartu aptarti.

- **2 Žingsnis:** minčių lietus - kolektyvinės idėjos dėl judumo dalijantis transporto priemonėmis

Dalyviai turi apgalvoti kai kurias problemas ir poreikius, susijusius su judumo dalijantis transporto priemonėmis ateitimi jų kvartale / mieste. Paprašome grupių apibendrinti pagrindinius diskusijų punktus ant didelių popieriaus lapų, kuriuos prisegame prie sienų. Taip pat paprašome jų išsirinkti grupės vadovą, kuris pristatytų savo grupės idėjas visiems dalyviams. Vykdam šią veiklą reikia atsižvelgti ir į trumpalaikę, ir į ilgalaikę perspektyvą.

Patarimai ir diskusijos: pagrindinis šio užsiėmimo tikslas - padėti dalyviams pagalvoti apie savo asmeninę judumo dalijantis transporto priemonėmis viziją dabartyje ir ateityje. Perskaitę modulį, jie gali pritaikyti įgytas žinias savo miesto kontekste ir pabandyti kritiškai įvertinti praktinę judumo dalijantis transporto priemonėmis naudą atsižvelgiant į individualius ir kolektyvinius poreikius.

Vertinimas: tikslas - objektyviai įvertinti seminaro elementų sėkmę. Dalyviams padalijamos vertinimo formos. Apklausoje vertinant veiklos naudingumą ir turinio aktualumą, įvertinamas įtraukių užsiėmimų dizainas. Apklausą papildo trys atviri klausimai, suteikiantys respondentams galimybę pasidalyti mintimis apie užsiėmimus, įskaitant tai, kas jiems patiko ir nepatiko.

3.2. 2 praktinė veikla. Judėjimo viešuoju transportu ir judumo dalijantis transportu priemonėmis mieste žemėlapių sudarymas

Veiklos pavadinimas: viešojo transporto ir judumo dalijantis transportu priemonėmis žemėlapių sudarymas.

Laikas: 2 val.

Dalyvių skaičius: neribojamas.

Reikalingos medžiagos: mobiliojo ryšio telefonas su įdiegta „Google Maps“, naudojimasis [„Google transit“](#) paslauga užduočiai atlikti.

Tikslai:

- Sukurti žemėlapij, kuriame būtų pavaizduotas jūsų miesto viešasis transportas ir judumo dalijantis transporto priemonėmis galimybės.
- Didinti informuotumą apie alternatyvius judumo būdus, o ne keliones asmeniniais automobiliais.

Teorija. Viešojo transporto ir judumo dalijantis transporto priemonėmis žemėlapio sukūrimas gali būti galinga bendruomenės įtraukimo ir miesto planavimo priemonė. Jis leidžia žmonėms prisidėti savo įžvalgomis ir padeda sukurti išsamų transporto srities vaizdą. Ši veikla gali padėti iš naujo atrasti alternatyvias transporto rūšis, esančias jūsų mieste, o supratęs pagrindinius naudojimosi viešuoju transportu ir judumo dalijantis transporto priemonėmis galimybių privalumus, padėti apsvarstyti šias tvarias alternatyvas.

Instrukcijos žingsnis po žingsnio:

- **1 veiksmas:** susikurkite „Google“ paskyrą

Jei dar neturite, sukurkite „Google“ paskyrą. Taip gausite prieigą prie „Google My Maps“.

- **2 veiksmas:** prisijunkite prie „Google My Maps“

Eikite į „Google My Maps“ ir prisijunkite su savo „Google“ paskyra.

- **3 veiksmas: sukurkite naują žemėlapi**

Spustelėkite klavišą „Sukurti naują žemėlapi“ (Create a new map). Būsite nukreipti į žemėlapio redagavimo sąsają.

- **4 žingsnis: pavadinkite savo žemėlapi**

Spustelėkite viršutiniame kairiajame kampe esantį žemėlapi be pavadinimo ir suteikite žemėlapiui aprašomąjį pavadinimą.

- **5 veiksmas: pridėkite pavadinimą ir aprašymą**

Spustelėkite kairiajame skydelyje esantį elementą „Untitled layer“ ir pridėkite žemėlapio pavadinimą bei aprašymą. Tai gali būti informacija apie žemėlapio paskirtį ir nurodymai kitiems jo kūrėjams.

- **6 veiksmas: pridėkite viešojo transporto ir judumo dalijantis transporto priemonėmis taškų žymeklius**

Įrankių juostoje spustelėkite piktogramą „Pridėti žymeklį“ (Add marker).

Spustelėkite vietą žemėlapyje, į kurią norite pridėti žymeklį.

Atsidarys langas, kuriame galėsite įrašyti išsamią informaciją, pvz., vietovės pavadinimą, viešojo transporto ar judumo dalijantis transporto priemonėmis paslaugos tipą ir bet kokią kitą papildomą informaciją.

- **7 veiksmas: pritaikykite žymeklio piktogramas ir spalvas**

Galite pritaikyti žymeklius, kad būtų galima atskirti transporto rūšis. Dešiniuoju pelės klavišu spustelėkite žymeklį, pasirinkite „Keisti piktogramą“ (Change icon) ir pasirinkite piktogramą, simbolizujančią transporto rūšį. Taip pat galite pakeisti žymeklio spalvą.

- **8 veiksmas: pridėkite linijų ir formų**

Jei norite paryškinti maršrutus arba tam tikras sritis, naudokite įrankius „Brėžti liniją“ (Draw a line) arba „Brėžti formą“ (Draw a shape). Tai gali būti naudinga norint parodyti viešojo transporto maršrutus arba judumo dalijantis transporto priemonėmis zonas.

- **9 veiksmas: bendrinkite savo žemėlapi**

Kai žemėlapis bus baigtas, viršutiniame kairiajame kampe spustelėkite mygtuką „Bendrinti“ (Share). Pasirinkite bendrinimo nustatymus: viešas, privatus ar skirtas tik konkrečioms žmonėms. Nukopijuokite nuorodą, kad galėtumėte bendrinti su kitais.

- **10 veiksmas: populiarinti ir skatinti prisidėti kitus**

Dalinkitės žemėlapio nuoroda įvairiais kanalais, skatindami bendruomenės narius prisidėti. Galite dalytis ja socialinėje žiniasklaidoje, bendruomenės forumuose, universitetų interneto svetainėse ar kitose svarbiose platformose.

- **11 veiksmas: moderavimas ir atnaujinimas**

Reguliariai tikrinkite žemėlapij, ar jame yra naujų įrašų, ir tikslinkite turinį, kad būtų užtikrintas tikslumas. Jei reikia, atnaujinkite žemėlapij, kad jame atspindėtų viešojo transporto ar judumo dalijantis transporto priemonėmis galimybių pokyčiai.

- **12 veiksmas: analizuokite duomenis**

Peržiūrėkite žemėlapyje surinktus duomenis. Nustatykite dėsningumus, populiarius maršrutus ir vietas, kuriose aktyvumas yra didelis arba mažas. Ši analizė gali padėti priimti būsimus sprendimus dėl viešojo transporto ir judumo dalijantis transporto priemonėmis gerinimo.

- **13 veiksmas: įtraukite suinteresuotąsias šalis**

Pasidalykite įžvalgomis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, vietos transporto institucijomis ar bendruomenių lyderiais. Bendradarbiaukite su jais, kad įgyvendintumėte pakeitimus ar patobulinimus remdamiesi surinktais duomenimis.

Patarimai ir diskusijos:

Pagalvokite apie kelionę, kaip dažniausiai vykstate į universitetą arba į vietą, kurioje sportuojate, ir kaip ten nuvykstate.

- Kaip dažnai galvojate apie savo kelionės tvarumą?
- Ar žinote, ar viešasis transportas arba judumas dalijantis transporto priemonėmis yra patogesnis nei automobilis?

- Kaip manote, ar, remiantis jūsų sukurtu žemėlapiu, jūsų mieste yra patogesnių keliavimo būdų?

Jei dar nesinaudojate alternatyviomis transporto priemonėmis, pagalvokite apie galimybę pakeisti savo keliavimo įpročius.

Vertinimas:

Galutinis veiklos vertinimą atliekamas užduočių pabaigoje pildant klausimyną. Klausimynas naudingas siekiant pateikti bendrą grįžtamąjį ryšį apie užsiėmimą: ką dalyviai sužinojo, ar užsiėmimas prisideda prie informuotumo apie alternatyvias transporto rūšis didinimo, ar turi kitų pastabų. Mokymų vadovai turėtų iš anksto parengti šį klausimyną (naudodamiesi internetine priemone, pavyzdžiui, „Google“ formomis, arba parengdami jo spausdintą variantą).

3.3. Praktinė veikla 3. Darnaus judumo mieste planų propagavimas

Veiklos pavadinimas: Kampanija už ekologišką judumą.

Laikas: 2 val.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Reikalingos medžiagos: įsivertinimo priemonė, lapai, rašiklis, nešiojamasis kompiuteris

Tikslai:

- didinti informuotumą apie darnaus judumo mieste planų (DJMP) ribas naudojant DJMP įsivertinimo priemonę;
- prisidėti prie veiksmingų pasiūlymų redagavimo vietos lygmeniu;

- remiantis pagrindiniais apklausos rezultatais parengti informavimo kampaniją.

Teorija:

Apskritai populiariausi informuotumo didinimo metodai yra šie:

- mokomųjų išteklių, pavyzdžiui, ataskaitų, tyrimų ir infografikos, rengimas;
- dalyvavimas renginiuose, pavyzdžiui, teminėse diskusijose, apskritojo stalo diskusijose, seminaruose, internetiniuose seminaruose, praktiniuose seminaruose, konferencijose, debatuose, budėjimuose, parodose ir demonstracijose;
- garso ir vaizdo medžiagos, pavyzdžiui, televizijos, vaizdo ir dokumentinių filmų, kūrimas;
- naudojimasis internetu, įskaitant internetinius forumus, peticijas, grupes ir interaktyvias interneto svetaines, taip pat socialinės žiniasklaidos platformas, tokias kaip „Facebook“, „Twitter“ ir „Instagram“;
- naudojant belaidį ryšį, pavyzdžiui, mobiliuosius telefonus ir tekstinių žinučių siuntimą, kurie yra vertingi žmonėms, gyvenantiems visuomenėse, kuriose informacijos ir asociacijų laisvė yra ribota;
- bendravimassu žiniasklaida rengiant pranešimus spaudai, informacinius pranešimus, straipsnius laikraščiuose ir nuomonių straipsnius bei vykdant žiniasklaidos kampanijas;
- tinklų (internetinių ir neinternetinių) kūrimas, įskaitant kontaktų tinklo kūrimą ir palaikymą, kad būtų galima dalytis informacija ir ją skleisti, siekiant didinti informuotumą konkrečia tema.

Instrukcijos Žingsnis po Žingsnio:

- **1 Žingsnis: pristatyti DJMP įsivertinimo priemonę**

(<https://www.sump-assessment.eu/English/questions/PlanningContext>)

DJMP įsivertinimas - tai priemonė, kurią galima naudoti bendrai planavimo veiklai ir konkretaus strateginio judumo plano kokybei vertinti, sukurta Europos darnaus judumo plano platformoje. Todėl ji naudinga visuose planavimo proceso etapuose, pavyzdžiui, vertinant, ką tobulinti pradedant rengti DJMP, koreguojant veiksmus viso proceso metu arba vertinant plano kokybę, kai baigiamas rengti ar baigtas rengti DJMP. Atsižvelgiant į planavimo kontekstą ir norą parengti jūsų scenarijų atitinkantį vertinimą, teikiama pritaikyti klausimų rinkiniai.

DJMP įsivertinimą sudaro aštuoni skyriai, tiesiogiai susiję su DJMP principais ir maždaug atitinkantys planavimo proceso tvarką.

- **2 Žingsnis: įvertinkite savo DJMP**

Sudarydami DJMP įsivertinimo priemonę, galėsite suprasti pagrindinę problemą, susijusią su savo judumo kontekstu, sutelkdami dėmesį į pagrindinius judumo iššūkius, su kuriais šiuo metu susiduria jūsų miestas.

- **3 veiksmas: spręskite judumo iššūkius**

Paiškinkite, kas yra informuotumo didinimo kampanija:

- *Informuotumo didinimo kampanija - tai procesas, kuriuo siekiama informuoti ir šviesti žmones tam tikra tema ar klausimu, siekiant paveikti jų požiūrį, elgseną ir įsitikinimus, kad būtų pasiektas nustatytas tikslas ar uždavinys.*

Paprašykite dalyvių parengti planą ir (arba) prezentaciją, skirtą informuotumo didinimo kampanijai apie judumo strategiją jų mieste.

Dalyviai turėtų apmąstyti šiuos aspektus:

- tikslai arba spręstinos problemos - ilgalaikis rezultatas, kurį norite pasiekti, ir (arba) problema, kurią norite išspręsti;
- tikslai - trumpalaikiai rezultatai, kuriuos jie nori pasiekti;
- tikslinės grupės - atitinkamos grupės arba asmenys, kuriems jie nori perduoti savo žinutę;
- pranešimai - informacija, kurią jie nori perduoti, kad padidintų informuotumą ir atkreiptų dėmesį į šią temą;
- informuotumo didinimo metodai ir taktika - apsvarstykite veiksmingiausius būdus ar priemones, kaip perduoti žinių tikslinei (-ėms) grupei (-ėms), pavyzdžiui: radijas, televizija, vaizdo įrašai, filmai, internetas, socialinė žiniasklaida, mobilieji telefonai, laikraščiai, informaciniai biuleteniai, lankstinukai ir plakatų kampanijos;

- informavimo kampanijos planą galima vizualizuoti „PowerPoint“ prezentacijoje arba plakatuose: kodėl nusprendėte kreiptis į konkrečią tikslinę grupę arba kodėl manote, kad informavimo kampanijai pasirinktas kanalas ir (arba) priemonės yra tinkamesni nei kiti.

Patarimai ir diskusijos:

Labai svarbu nustatyti asmenis ar grupes, kuriems turėtų būti skirta informavimo kampanija. Tikslinės grupės gali būti vaikai, tėvai, auklėtojai, mokytojai, politiniai ir teisiniai suinteresuotieji subjektai, žiniasklaida ir plačioji visuomenė.

Nustačius tikslinę grupę, gali būti įmanoma atlikti apklausą arba įvertinti pradinį tikslinės grupės informuotumo lygį, pasitelkiant nedideles tikslines grupes. Vertinimo rezultatai gali būti panaudoti siekiant tinkamai pritaikyti informuotumo didinimo kampaniją ir jos pranešimus bei įvertinti kampanijos poveikį ateityje.

Pagrindinės žinutės tikslinei auditorijai turėtų būti aiškios, glaustos, nuoseklios, įtikinamos ir paprastos, kad tikslinė auditorija jas įsimintų. Kuriant pagrindines žinutes, siūloma atlikti tyrimus, kaip tam tikra tikslinė grupė formuoja nuomonę ir kas ar kas jai daro įtaką. Pavyzdžiui, jei informuotumo apie sąmoningą naudojimąsi socialine žiniasklaida kampanija skirta 13-17 metų paaugliams, nebus naudinga kampaniją vykdyti per pranešimus spaudai ar laikraščius, bet bus naudingiau ją skleisti per socialinę žiniasklaidą.

Gali būti naudinga parodyti informuotumo didinimo kampanijos šia tema pavyzdį. Siūlome naudoti [CONNECT projekto kampanijas](#), tačiau galite naudoti bet kokį vietos ar nacionalinio lygmens pavyzdį.

Vertinimas:

Galutinis veiklos vertinimą atliekamas pildant klausimyną. Klausimynas yra naudingas siekiant pateikti bendrą grįžtamąjį ryšį apie užsiėmimą: ką dalyviai sužinojo ir ar suprato, kaip piliečių dalyvavimas gali prisidėti prie bendro vietos valdžios institucijų planavimo.

Klausimynas suskirstytas į 4 skirtingas dalis, kuriose dalyviai galės laisvai atsakyti pagal savo pageidavimus (atviri atsakymai, punktai...) ir išreikšti savo nuomonę apie turinio ir lektorių stipriąsias ir silpnąsias puses.

Mokymų vadovai turėtų iš anksto parengti šį klausimyną (naudodamiesi internetine priemone, pavyzdžiui, „Google“ formomis, arba spausdintine versija).